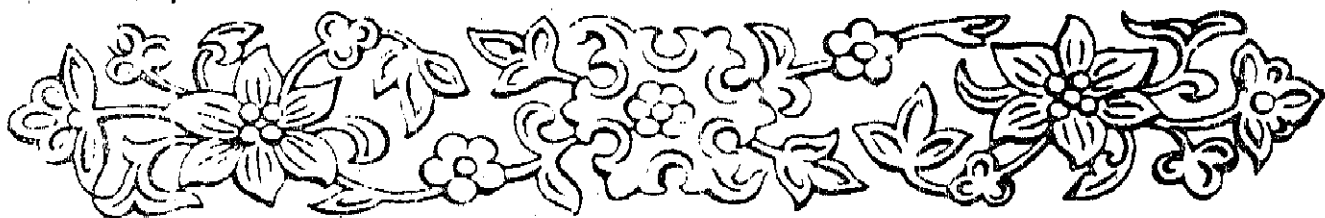

اخذ به شفعه

(۲)

سید مصطفی محقق داماد

شرکت در اینه و اشجار

ماده ۸۰۹: « هر گاه بنا و درخت بدون زمین فروخته شود حق شفعه نخواهد بود . »
با توجه به شرط اول یعنی غیر منقول بودن مال مورد شفعه^۱ توجیه این ماده روشن است و علت ذکر به خصوص آن این است که ممکن است کسی در مورد با استناد به اینکه اموال مندرج در ماده فوق به نحوی در زمین ثابت است ، آنها را غیر منقول محسوب نماید و شفعه را در موارد مزبور جاری بداند ، کما اینکه در میان فقهای شیعه ، مرحوم شیخ در مبسوط و در میان فقهای عامه ابوحنیفه و مالک بر این عقیده میباشند^۲ .
ولی شافعی از علمای عامه و مشهور فقهای شیعه ، این گونه اشیاء را جزو منقول دانسته اند و معتقدند که مراد از غیر منقول اشیایی است که ذاتاً غیر منقول باشد نه بوسیله عمل انسان ، مانند اینه و اشجار^۳ . البته همین اشیاء در صورتی که به تبع عرصه فروخته شوند (نه مستقلاً) ، به تبع عرصه مورد حق شفعه قرار میگیرند .
ذکر این نکته لازم است که در قانون آمده است : « ... بدون زمین . . . »

۱ - فصل نامه حق ، ص ۳/۴۹۳

۲ - جواهر الکلام ، ج ۳۷ ، ص ۲۸۱

۳ - تذکره الفقهاء ، ج ۱ ، ص ۵۸۹